

Ustawa o stowarzyszeniach - przykład aktywnego rzecznictwa

Weronika Czyżewska-Wagłowska

Krótką historia Ustawy o Zrzeszeniach

- *od analiz senackich do projektu Ustawy*

marzec 2009 rok - Parlamentarny Zespół ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi - pojawiają się dwie ekspertyzy (prof. Izdebskiego i mec.Stefanowicza) dot. ustawy

- udział w Parlamentarnym zespole ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi przedstawienie stanowiska, publikacja i artykuły na NGO.pl
- spotkanie konsultacyjne dla NGO w sprawie proponowanych zmian
- spotkanie prezesa OFOP z Henrykiem Wujcem, doradcą Prezydenta RP w sprawie przygotowanego projektu ustawy o zrzeszeniach

październik 2010 - Parlamentarny Zespół ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi - senacki projekt ustawy o zrzeszeniach na podstawie rewolucyjnej koncepcji mecenasa Stefanowicza

grudzień 2010 - marzec 2011

- **List Fundacji Instytut Myśli Obywatelskiej do Marszałka Senatu RP** nt. senackiego projektu ustawy o zrzeszeniach podkreślający głównie wysoki stopień skomplikowania prawnego ustawy oraz bezsensowność wprowadzania zasad księgowości
- Udział prezesa OFOP-u na 15 Posiedzeniu Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, **przedstawienie uwag federacji do projektu ustawy o zrzeszeniach**
- **trzy spotkania przedstawicieli organizacji pozarządowych** w siedzibie OFOP-u, w sprawie wypracowania Wspólnego Stanowiska dotyczącego ustawy o zrzeszeniach
- **Wspólne stanowisko** stało się głównym orężem dla działań zmierzających do zablokowania wprowadzenia projektu ustawy o zrzeszeniach przez senat.
- **List do senatorów w sprawie odrzucenia projektu ustawy o zrzeszeniach**, zawierający wspólne stanowisko, listę osób które się pod nim podpisały, oraz ekspertyzy uzasadniające nasze postulaty
- Po przekazaniu go senatorom w marcu 2011 roku, blisko dwa lata od pojawienia się senackich propozycji zmian, **projekt ustawy został wycofany**, a organizacje pozarządowe mogły mówić o wielkim sukcesie.

Działania na rzecz dobrego prawa dla stowarzyszeń

Rozpoczęcie szerokiej debaty publicznej:

- **spotkania grup eksperckich i spotkania lokalne** z przedstawicielami strony pozarządowej, samorządowej i administracji publicznej. Efektem działań tych grup było opracowanie obszarów tematycznych dla zmian w obowiązującym prawie o stowarzyszeniach, o które OFOP postanowił zapytać organizacje pozarządowe (6 spotkań eksperckich, 10 spotkań konsultacyjnych, 3 spotkania lokalne).
- **dwie internetowe ankiety** - wzięło w niej udział ponad 50 przedstawicieli organizacji z całej Polski. Ponad 75% przebadanych członków organizacji pozarządowych, którzy opowiedzieli się kategorycznie za koniecznością nowelizacji ustawy „Prawo o stowarzyszeniach”.
- **trzy konferencje konsultacyjne w 2011 r.** w ramach Walnego Zebrania OFOP-u – maj, w Kancelarii Prezydenta – lipiec, w ramach VI Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych – wrzesień
- **spotkanie podsumowujące dotychczasowe działania związane z dyskusją nad nowelizacją prawa dla stowarzyszeń** - omówiono zebrane uwagi i postanowiono w sposób logiczny uszeregować je wokół czterech tematów, będących formą dezyderatu proponowanych zmian w ustawie z 1989 roku (uproszczenia, uprawnienia, nadzór i obowiązki, inne problemy).
- **Forum Debaty Publicznej w Pałacu Prezydenckim 7 grudnia 2011 r** - przedstawienie wypracowanych przez sektor założeń.

Prawo o stowarzyszeniach - podsumowanie

- W wyniku dyskusji (m.in. w ramach Forum Debaty Publicznej) uznano, że **zmiany dotyczące stowarzyszeń powinny zostać przygotowane w środowisku pozarządowym**. Inne formy zrzeszeń pozostały zaś poza obszarem tych prac.
- Pozytywne reakcje na przygotowane **założenia** zarówno ze strony społecznej, jak i przedstawicielei Parlamentu i Kancelarii Prezydenta skłoniły OFOP do wystosowania do Kancelarii Prezydenta **prośby o pomoc przy przygotowaniu nowelizacji**.
- W konsekwencji istniejący przy Kancelarii Prezydenta zespół zajmujący się problematyką finansowania organizacji pozarządowych został przekształcony w **“Zespół ds. rozwiązań finansowych i prawnych w zakresie działalności społecznej i obywatelskiej”** o rozszerzonym składzie i zakresie zadań.
- W jego ramach powstała **grupa robocza ds. zmiany ustawy Prawo o stowarzyszeniach**, w której pracach uczestniczyli również zaproszeni przedstawiciele Parlamentu i resortów rządowych.
- W konsekwencji ponad rocznej pracy **przygotowano uzgodnioną, kompromisową wersję nowelizacji**. Kancelaria Prezydenta skonsultowała jeszcze szeroko tak przygotowany dokument i po niewielkich zmianach Prezydent skierował projekt do Sejmu.
- W dniu 26 października 2015 r. **Prezydent podpisał nowelizację ustawy o stowarzyszeniach**.

Czy to koniec procesu?

W marcu 2016 do Sejmu trafiła petycja o zmianę przepisów wprowadzonych nowelizacją w 2015 r. Miała na celu cofnięcie zmian nadających stowarzyszeniom zwykłym tzw. ułomną osobowość prawną, za którą idą dodatkowe uprawnienia, ale też obowiązki (złożona przez jedno ze stowarzyszeń).

OFOP wystosował odpowiedź na tę petycję, złożoną z opinii prawnej oraz pisma przedstawiającego główne tezy opinii i historię przygotowania założeń do ustawy.

16 marca 2016 r. Komisja ds. Petycji rozpatrzyła i nie uwzględniła żądania będącego przedmiotem petycji.

WNIOSEK: dzięki czujności, monitoringowi tematu i szybkiej interwencji OFOP nie doszło do kolejnych zmian

Czynniki wpływające na sukces

- Dzięki współpracy OFOP z Siecią SPLOT, Fundacją Uniwersyteckich Poradni Prawnych, Forum Darczyńców i Stowarzyszeniem Klon/Jawor, a także z Kancelarią Prezydenta RP, oraz dzięki **wsparciu finansowemu** programu Demokracja w działaniu Fundacji im. Stefana Batorego, udało się przygotować założenia do nowelizacji ustawy Prawo o stowarzyszeniach i prowadzić cały proces
 - wola polityczna
 - bieżący kontakt z parlamentarzystami, bezpośredni kontakt i relacje, udział w spotkaniach
 - szerokie konsultacje w środowisku i poparcie sektora
 - bieżący monitoring i czujność rzecznicza
 - jawny proces rzeczniczy i szeroka komunikacja
 - udział w procesie ekspertów praktyków (nie tylko teoretyków prawa)
 - udział przedstawicieli organizacji umiejących przekuć merytorykę na język prawniczy
-

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

Dziękujemy za uwagę!

weronika.czyzewska@ofop.eu

www.ofop.eu

Twitter: [@ofop_eu](https://twitter.com/ofop_eu)
